

הקדמת המחבר

→ **אמנם** נראה לומר כמו שאמרנו, כי לכך מברכין לעסוק בדברי תורה, כי ללמוד תורה לא שייך רק על מי שלמד תורה ומכוין ההלכה לאמתתה שבזה שייך למוד תורה, אבל מי שאינו מכוין ההלכה על אמתתה אין זה למוד, לכך מברכין לעסוק בדברי תורה בין שהוא מכוין ההלכה או שאינו מכוין ההלכה, רק שיכוין ללמוד האמת אע"ג שהוא שוגג, הרי כי למוד התורה לעצמו נקל מאד ואין צריך לחוש לשום דבר.

→ **אמנם** לשום דברי תורה לפני זולתו הוא קשה מבי פנים, האחד כי אם אינו מכוין ההלכה להאיר עיני זולתו בדבר אמת למה לו, כי תכלית מה שיכוין המניח דברי תורה לפני זולתו להחכים אותו בדברי אמת ויושר, ודרך האמת רחוק משימצא ומכל שכן בדורות האלו שאבדה חכמה מבני אדם. השני אף אם הוא מכוין ההלכה מי יודע אם יהיו לרצון אמרי פיו לזולתו, ואם לא יהיו לרצון עדיין לא הועיל דבר, ואין ספק כי כל פעולה אשר רחוק שיגיע הפועל אל תכלית כוונתו, אין ראוי שיפעל אותה פעולה שלא יהיה פעולתו לריק ולבטלה.

והדבר הזה אשר אמרנו אף בדורות השלמים היה צריך לאדם זירזו יתירה שלא יהיה נכשל בזה, בפ"כ דברכות (כח, ב) בכניסתו לבית המדרש מתפלל יהי רצון שלא אכשל בדבר הלכה ולא אומר על טהור טמא וישמחו בי חברי ולא יכשלו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם ע"כ.

הרי שאף בתלמיד חכם גדול לב האדם נוטה לשמוח כאשר ימצא בדברי זולתו חסרון, כי כל אדם בטבעו ששמה בשלימות

← **וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל** (דברים ד, טז).

הכתוב הזה רוצה לומר כי התורה חפץ מונח כל הרוצה לזכות בה יזכה בה, ולכך לא אמר אשר שם לבני ישראל רק לפני בני ישראל, כמו דבר המונח לפני כל הרוצה לזכות וזכה בה. ולא יאמר האדם כי התורה לא נתנה רק לגדולי החכמים שהם רחוקים מן הטעות, אבל התורה נתנה לכל. ולא יאמר גם כן אולי אשגה בתורה, ודבר זה פירשו במדרש (שיר השירים רבה ב, א) הביאנו אל בית חיים ודגלו עלי אהבה (שיר השירים ב, ז) רבי יונה אמר שני הברים העוטים בהלכה זה אומר בית אב של הלכה וזה אינו אומר בית אב של הלכה אומר הקב"ה ודגלו עלי אהבה, אמר רב אחא עם הארץ שקורא לאהבה איבה כגון ואהבת (דברים ה, ח) איבת אמר הקב"ה ודגלו עלי אהבה, ע"כ. פירוש בית אב של הלכה שרש הלכה וטעמה.

ומפני זה נראה כי הברכה על למוד התורה לעסוק בדברי תורה ואין מברכין ללמוד תורה, ועם שיש לפרש שלכך אנו מברכין לעסוק בדברי תורה מפני שהברכה הזאת היא ברכת המצות שחייב לברך על כל מצות עשה, ואין מצות עשה רק בדבר שיש בו מעשה שהרי נקרא מצות עשה שחייב לעשות, ולכך יש לברך לעסוק דהיינו למוד תורה במעשה. וזה כאשר הוא מוציא הדבור זה נקרא עסק בתורה שהדבור נחשב מעשה, אבל למוד נקרא הבנת הדבר מה שלמד ואין הברכה רק על מעשה המצות, ואם למד בעיון לבד אין לו לברך לעסוק בדברי תורה שזה נאמר על המעשה.